

TRO1033 – Magyarország története (1914-1989) szeminárium 1.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A tantárgy célja: A magyar történelem fontosabb történéseinek bemutatása az első világháború kezdetétől a második világháború végéig. A történelmi fordulópontok elemzése, a magyar és európai események közötti összefüggések feltárása. Legyen képes a hallgató a történelmi források elemzésére, értelmezésére, az ismeretek szóbeli és írásbeli bemutatására.

Féléves tematika:

1. hét: Bevezetés: A Monarchia világháborús veresége és bukása; az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság időszakának rövid áttekintése

- Galántai József: Magyarország az első világháborúban. 1914-1918. Budapest, 1974. 387-435.
- Uő.: A Habsburg-monarchia alkonya. Budapest, 1985. 299-357.
- Ormos Mária: Padovától Trianonig. 1918-1920. Budapest, 1983. 135-329.
- Romsics Ignác szerk.: Magyar történelmi szöveggyűjtemény I. kötet (a továbbiakban: Szöveggyűjtemény I.). Bp., 2000.: Wilson amerikai elnök kongresszusi üzenete a békekötés feltételeiről. 50-52.
- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Budapest, 2000. 99-130.

2. hét: A politikai konszolidáció kezdetei

- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. Században. Bp., 2000. 130-139.
- Uő.: Ellenforradalom és konszolidáció. Bp., 1982. 52-89.
- Szinai Miklós: Ki lesz a kormányzó. Bp. 1988. 21-43.
- Magyar Törvénytár (a továbbiakban: MT) Az 1920. évi I., XVII. és XXV. tc.,
- Szöveggyűjtemény I.: Az 1920. évi I. törvény az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásnak ideiglenes rendezéséről. 133-137.
- Uo.: Az 1921. évi III. törvény az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről. 162-165.

3. hét: Trianon és következményei

- Galántai József: A trianoni békekötés Bp., 1990. 135-201.
- Uő.: Trianon és a kisebbségvédelem. Budapest, 1989. 35-150.
- Romsics Ignác: A trianoni békeszerződés. Bp., 2001. 159-227.
- Hanák Péter: Trianon szubjektív tényezői. História, 1990/3.
- Rubicon 1993/5 Trianon szám
- Ádám Magda: A kisantant és Európa 1920-1929. Budapest, 1989. 39-160.
- Rab Virág: Kritikus hangok a trianoni békeszerződésről a lordok házában (1919-1921) In: Magyarország a nagyhatalmak erőterében. Szerkesztette: Fischer-Majoros-Vonyó. Pécs, 2000. 497-509.
- Ádám Magda: Trianon. A magyar békeküldöttség tevékenysége 1920-ban. Budapest, 2000.
- Szöveggyűjtemény I.: A trianoni békeszerződés (részletek). 140-156.
- Bryan Cartledge: Trianon egy angol szemével. Budapest, 2010. 67-122.

4. hét: Magyarország gazdasága az 1920-as években: megváltozott körülmények, a Nagyatádi-féle földreform és stabilizáció

- Gunst Péter: Magyarország gazdaságtörténete (1914-1989). Bp., é.n. 29-49 és 69-84.
- Berend T. Iván-Ránki György: A magyar gazdaság száz éve. Bp., 1972. 105-129.
- Mészáros Károly: Nagyatádi Szabó István programja és programfeladása. Szeged, 1985. 164-199.
- Nagy József: Nagyatádi Szabó István és a földreform. In: Nagyatádi Szabó István emlékkönyv 1863-1924. Bp., 1995. 224-273.
- Ádám Magda: A kisantant és Európa 1920-1929. Budapest, 1989. 215-231.
- Szöveggyűjtemény I.: Az 1920. évi XXXVI törvény a földbirtokok helyesebb megosztásáról (részletek). 158-162.
- Tomka Béla: Gazdasági rekonstrukció Magyarországon az első világháború után: régi és új szempontok. In: Gróf Bethlen István és kora. Budapest, 2014. 75-95.
- Sípos József: A földkérdés. In: Gróf Bethlen István és kora. Budapest, 2014. 109-119.

5. hét: Magyarország gazdasága az 1930-as években: a világgazdasági válság és következményei

- Gunst Péter: Magyarország gazdaságtörténete (1914-1989) Bp., é.n. 49-84.
- Berend T. Iván-Ránki György: A magyar gazdaság száz éve. 129 -144.
- Ádám Magda: A kisantant és Európa 1920-1929. Budapest, 1989. 215-231.

6. hét: Bethlen István miniszterelnöksége, I. Parlamentarizmus és kormányzati rendszer a korszakban

- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. Században. Bp., 2000. 220-233.
- Uő.: Bethlen István. Bp., é.n. 141-150, 167-175, 196-207.
- Uő.: Ellenforradalom és konszolidáció. 158-173; 187-205.
- Ormos Mária: Magyarország a két világháború korában. Debrecen, 1998. 99-120.
- História, 1985/5-6.
- Boros Zsuzsanna-Szabó Dániel: Parlamentarizmus Magyarországon. Bp., 1999. 164-259., 282-294.
- Földes György - Hubai László szerk.: Parlamenti képviselő-választások, 1920-1990. Tanulmányok. Budapest, 1994. (Gergely Jenő: Titkos választás és ellenforradalom- 1920, Szabó Ágnes: A konszolidáció kezdete- 1922.)
- Szöveggyűjtemény I.: Az 1925. évi XXVI. tc. az országgyűlési képviselők választásáról (részletek). 197-202.
- Uo.: Az 1926. évi XXII törvény a felsőházról. /részletek/. 206-210.
- Uo.: Összefoglaló kormányzati jelentés a Bethlen-Peyer paktumról. 166-167.
- Uo.: Az 1920. 6vi XXV. törvény a felsőoktatási intézményekbe való beiratkozás szabályairól (numerus clausus). 157-158.
- Püski Levente: A bethleni politikai berendezkedés az 1920-as években. In: Gróf Bethlen István és kora. Budapest, 2014. 57-74.

7. hét: Bethlen István miniszterelnöksége, II. Magyar külpolitika Trianon után

- Juhász Gyula: Magyarország külpolitikája, 1919-1945. Budapest, 1988. 104-135.
- Fülöp Mihály - Sipos Péter: Magyarország külpolitikája a XX. században. Budapest, 1998. 108-160.
- Szöveggyűjtemény I.: Az olasz-magyar barátsági szerződés. 210-211.
- Uo.: Lord Rothermere „Magyarország helye a nap alatt” című cikke a magyar revízió érdekében. 211-215.

- Uo.: Gróf Bethlen István beszéde Magyarország külpolitikai helyzetéről és a revízióról (részlet). 228-234.
- Zeidler Miklós: Revíziós törekvések és külpolitika. In: Gróf Bethlen István és kora. Budapest, 2014. 21-48.

8. hét: Gömbös Gyula kormányzati szisztémája; a magyar külpolitika új útjai a '30-as években

- Földes György - Hubai László szerk.: Parlamenti képviselő-választások, 1920-1990. Tanulmányok. Budapest, 1994. 146-175. (Sipos Péter: Őrségváltás szavazócédulákkal- 1935.)
- Pritz Pál: Magyarország külpolitikája Gömbös Gyula miniszterelnöksége idején, 1932-1936. Budapest, 1982.
- Ránki György: A Harmadik Birodalom árnyékában. Budapest, 1988. 5-50.
- Juhász Gyula: Magyarország külpolitikája, 1919-1945. Budapest, 1988. 136-199.
- Fülöp Mihály - Sipos Péter: Magyarország külpolitikája a XX. században. Budapest, 1998. 161-197.
- Szöveggyűjtemény I.: A Gömbös-kormány Nemzeti Munkaterve, a Nemzeti Egység Pártja programja. 251-262.
- Uo.: Az ún. római jegyzőkönyvek a Magyarország, Ausztria és Olaszország közötti együttműködésről. 253-265.
- Uo.: Az első bécsi döntés. 296-297.

9. hét: Politikai gondolkodás a korszakban. A népi-urbánus vita és a zsidótörvények

- L. Nagy Zsuzsa: Liberális pártmozgalmak, 1931-1945. Budapest, 1986. 41-120.
- Salamon Konrád: Utak a Márciusi Front felé Bp., 1982. 40-76, 112-155.
- Uő.: A harmadik út kísérlete. Budapest, 1989. 7-37.
- A népi-urbánus vita dokumentumai 1932-1937. Szerk.: Nagy Sz. Péter Bp., 1993. 193-196, 245-255, 264-274, 404-408, 483-488.
- Szöveggyűjtemény I.: A Márciusi Front programja. 282-283.
- MT.: Az 1938. évi XV. tc., 1939. évi IV. tc. és 1941. évi XV. tc.

10-11. hét: Társadalom és társadalompolitika a két világháború között

- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. Században. Bp., 2000. 186-204.
- L. Nagy Zsuzsa: Magyarország története 1919-1945. Egyetemi jegyzet. Debrecen, 1991. 116-125.
- Gyáni Gábor- Kövér György: Magyarország társadalomtörténete. Bp., 1998. 224-254 és 307-316.
- Gyáni Gábor: Társadalom és szociálpolitika. In: Gróf Bethlen István és kora. Budapest, 2014. 97-107.
- Gunst Péter: Magyarország gazdaságtörténeté (1918-1989). Bp., é.n. 85-103.
- Uő.: A paraszti társadalom Magyarországon a két világháború között. Budapest, 1987.
- L. Nagy Zsuzsa: Az iparosok, a kereskedők és az iskola. In: Iparosok és kereskedők a két világháború közötti Magyarországon. Bp., 1994. 7-55.
- Szöveggyűjtemény I.: Az 1928. évi XL. törvény az öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági kötelező biztosításról (részlet). 235-239.

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt-óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

1. Zárthelyi dolgozat megírása a tavaszi szünetet követően, 2021. április 29-én.

2. A hallgatóknak egy kapott témában önálló könyvészeti kutatást kell végezniük, melynek eredményét az órán előadás keretén belül ismertetik. A referátum nem teljesítése elégtelen gyakorlati jegyet von maga után. Az elégtelen gyakorlati jegy javítására a vizsgaidőszakban biztosított lehetőséget.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A zárthelyi dolgozat érvényességének feltétele az 50%-ot jelentő ponthatár átlépése. (50.51 %) Az elégtelenre értékelt dolgozatok pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetében kerül sor.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegy a zárthelyi dolgozat és az órán megtartott kiselőadás átlagából képződik.

Nyíregyháza, 2021. február 01.

Dr. Vinnai Győző
főiskolai docens